

Juridiskās
palīdzības
administrācija

Juridiskās palīdzības administrācijas

2007.gada publiskais pārskats

Rīga
2008

Esiet sveicināti!

Ir apritējuši divi gadi, kopš Juridiskās palīdzības administrācijas (JPA) izveides. Tas nav daudz, lai veiktu atskatu tālā pagātnē. Tas nav arī maz, ir iespējams atskatīties uz sasniegto un lūkoties uz nākotnes uzdevumiem. JPA ir jauna valsts pārvaldes iestāde, un tai uzticēts īstenot valsts progresīvo skatījumu uz sociāltiesisko jautājumu risināšanu.

Mēs ticamies uz sabiedrību, kurā ikvienai personai, neskatoties uz tās sociālo vai mantisko stāvokli, ir pieeja taisnīgai tiesai un noziedzīgos nodarījumos cietušajiem tiek realizēta fiziskā vai morālā kaitējuma taisnīga atlīdzināšana.

Šajā pārskatā atspoguļotos rezultātus esam sasnieguši ar savu darbinieku nerimtīgu darbu un sadarbības partneru atbalstu. Tikai kopīgiem darbiem ir iespējams sasniegt mērķi!

Uz kopīgiem darbiem aicinot,

JPA kolektīva vārdā
direktors

Juris Jansons

Satura rādītājs:

1. Pamatinformācija	4
1.1. JPA un tās juridiskais statuss	4
1.2. JPA darbību reglamentējošie tiesību akti	5
1.3. JPA darbības virzieni un kompetence	6
1.4. JPA struktūra.....	8
1.5. JPA nodaļas un to uzdevumi	9
2. JPA darbības rezultāti 2007.gadā.....	11
2.1. JPA uzdevumi 2007.gadā	11
2.2. Budžeta programmu un apakšprogrammu rezultatīvo rādītāju izpilde	13
2.3. Informācija par pakalpojumiem.....	16
2.3.1. Sniegto pakalpojumu veidi	16
2.3.2. Uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā.....	21
2.4. Jaunās politikas iniciatīvas	23
2.5. Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai	24
3. JPA budžeta informācija	27
3.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	27
3.2. Veiktie un pasūtītie pētījumi.....	30
4. JPA personāls	33
5. JPA komunikācija ar sabiedrību	35
6. JPA darbības plāns 2008.gadam	37
6.1. Galvenās prioritātes	37
6.2. Plānotie pētījumi	37

1. Pamatinformācija

1.1. JPA un tās juridiskais statuss

Juridiskās palīdzības administrācija (turpmāk – JPA) ir Tieslietu ministrijas padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas izveidota 2006.gada 1.janvārī. JPA tika veidota pamatojoties uz 2005.gada 17. martā pieņemto Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu, kā arī uz 2005.gada 15.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.869 „Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums”.

JPA uzticēts nodrošināt:

- juridisko palīdzību trūcīgām un maznodrošinātām personām un personām, kuras, ievērojot to īpašo situāciju, īpašuma stāvokli un ienākumu līmeni, nav spējīgas īstenot savu tiesību aizsardzību;
- valsts kompensāciju izmaksāšanu tīšos vardarbīgos noziedzīgos nodarījumos cietušajiem.

Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju mehānisms cietušajiem katrā Eiropas Savienības dalībvalstī tiek organizēts atšķirīgi, taču mērķis visām ir vienots, tādēļ arī tie tika izveidoti un tiek pilnveidota, pamatojoties gan uz savu, gan uz citu valstu pieredzi.

JPA misija jeb virsmērķis ir nodrošināt maznodrošināto un trūcīgo personu un to personu, kuru īpašā situācija, īpašuma stāvoklis un ienākumu līmenis uzskatāms par atbilstošu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanai, pieeju taisnīgai tiesas aizsardzībai, nodrošinot valsts garantētu finansiālu atbalstu juridiskās palīdzības saņemšanai, un izveidot taisnīgu un atbilstošu valsts kompensācijas mehānismu tīšos vardarbīgos noziedzīgos nodarījumos cietušajiem.

JPA vīzija ir tāda sabiedrība, kurā ikvienai personai, neskatoties uz tās sociālo vai mantisko stāvokli, ir pieeja taisnīgai tiesai un noziedzīgos nodarījumos cietušajiem tiek realizēta fiziskā vai morālā kaitējuma taisnīga atlīdzināšana.

1.2. JPA darbību reglamentējošie tiesību akti

JPA darbību regulē gan Eiropas Savienības normatīvie akti, gan nacionālie tiesību akti – likumi un Ministru kabineta noteikumi.

2007.gadā JPA darbību regulēja šādi normatīvie akti:

ES normatīvie akti:

- Eiropas Padomes 2004. gada 29. aprīļa direktīva 2004/80/EK par kompensāciju noziegumos cietušajiem;
- Eiropas Padomes 2003.gada 27.janvāra direktīva 2002/8/EK, kuras mērķis ir pilnveidot tiesu pieejamību pārrobežu strīdos, nosakot kopīgus obligātus noteikumus attiecībā uz juridisko palīdzību šādos strīdos;
- Eiropas Komisijas 2006.gada 19.aprīļa lēmums Nr.2006/337/EK, ar ko noteikts standarta veidlapas pieteikuma un lēmuma nosūtīšana saskaņā ar Padomes direktīvu 2004/80/EK par kompensāciju noziegumos cietušajiem;
- Eiropas Komisijas 2005. gada 26. augusta lēmums Nr. 2005/630/EK, ar ko ievieš veidlapu juridiskās palīdzības pieprasījumu pārsūtīšanai saskaņā ar Padomes direktīvu 2002/8/EK.

Likumi:

- 2006.gada 18.maija likums "Par valsts kompensāciju cietušajiem" (2007.gada 8.novembrī tika pieņemti grozījumi);
- 2005.gada 17.marta Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums.

Ministru kabineta noteikumi:

- 2007.gada 11.decembra noteikumi Nr.850 „Noteikumi par juridiskās palīdzības pieprasījuma veidlapas paraugu”;
- 2007.gada 20.marta noteikumi Nr.197 „Valsts kompensācijas reģistra noteikumi”;
- 2007.gada 2.janvāra noteikumi Nr.17 „Ar juridisko palīdzību saistīto izdevumu samaksas un personas īpašās situācijas, īpašuma stāvokļa un ienākumu līmeņa uzlabošanās izvērtēšanas kārtība”;

- 2006.gada 6.novembra noteikumi Nr.920 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem, maksimālo stundu skaitu, samaksas apmēru un kārtību”;
- 2006.gada 4.jūlija noteikumi Nr.558 „Noteikumi par personas īpašās situācijas, īpašuma stāvokļa un ienākumu līmeņa atbilstību valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanai”;
- 2006.gada 27.jūnija noteikumi Nr.543 „Noteikumi par valsts kompensācijas pieprasījumu veidlapas paraugu”;
- 2006.gada 7.februāra noteikumi Nr.107 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistru”;
- 2005.gada 15.novembra noteikumi Nr.869 „Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums”;
- 2005.gada 31.maija noteikumi Nr.361 „Noteikumi par iesnieguma veidlapu paraugiem valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēja statusa iegūšanai”;
- 2005.gada 31.maija noteikumi Nr.362 „Noteikumi par juridiskās palīdzības pieprasījuma veidlapas paraugu” (spēku zaudējuši, aizstāti ar 11.12.2007. MK noteikumiem Nr.850).

1.3. JPA darbības virzieni un kompetence

Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu, likumu „Par valsts kompensāciju cietušajiem” un nolikumu pastāv divi JPA darbības virzieni, kas nodrošina deleģēto funkciju un uzdevumu īstenošanu:

1. pieejas nodrošināšana taisnīgai tiesas aizsardzībai maznodrošinātām un trūcīgām personām un personām, kuru īpašā situācija, īpašuma stāvoklis un ienākumu līmenis uzskatāms par atbilstošu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanai;
2. valsts kompensācijas cietušajiem izmaksāšanas nodrošināšana personām, kuras cietušas tīšos vardarbīgos noziegumos un to veselībai ir nodarīti smagi, vidēja smaguma miesas bojājumi, iestājusies personas nāve vai persona cietusi dzimumnoziegumā.

JPA funkcijas ir:

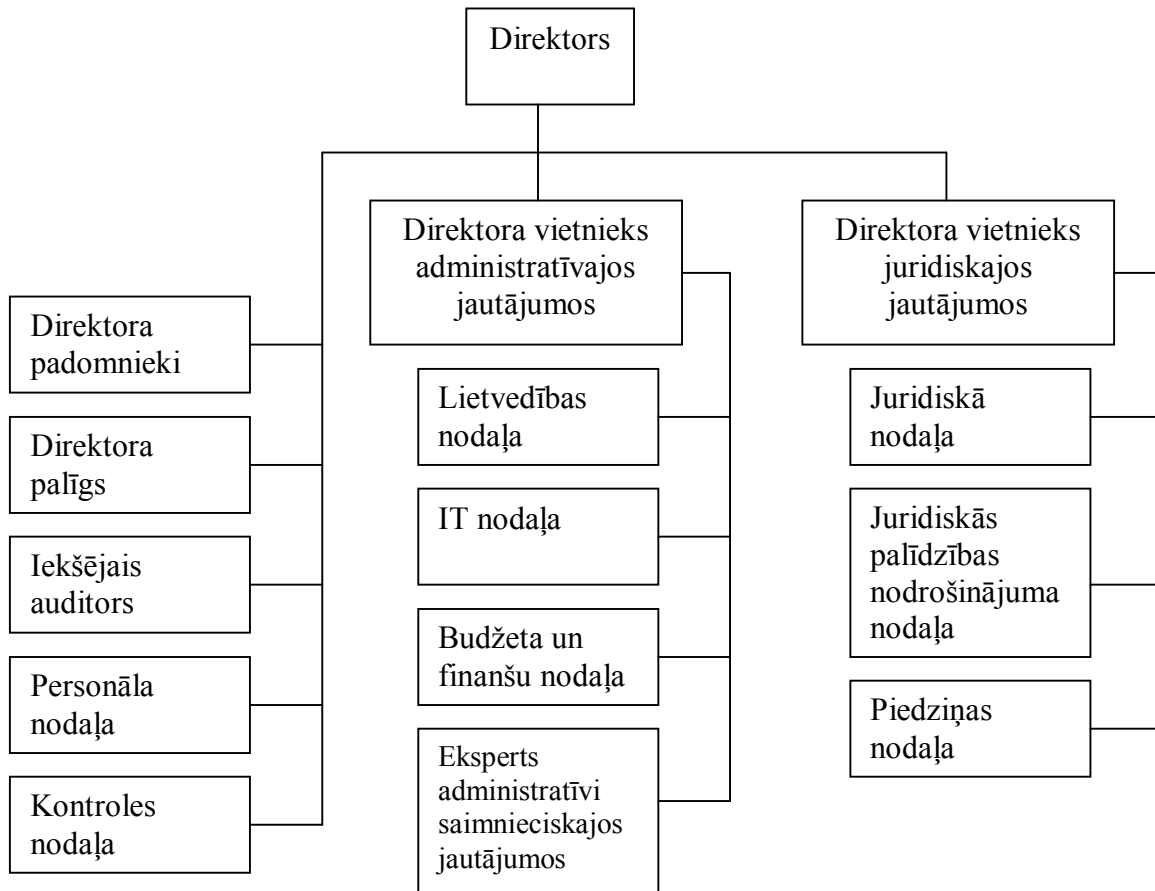
- apsaimniekot līdzekļus, kas paredzēti valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai un valsts kompensācijām cietušajiem;
- izskatīt personu iesniegumus par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensāciju cietušajiem un pieņemt lēmumu par tās piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt;
- nodrošināt juridiskās palīdzības sniegšanu un valsts kompensāciju cietušajiem izmaksāšanu tiesību aktos noteiktajos gadījumos;
- izskatīt personu iesniegumus valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēja statusa iegūšanai un slēgt līgumus ar juridiskās palīdzības sniedzējiem;
- likumā noteiktajos gadījumos piedzīt valsts budžeta līdzekļus, kas izmaksāti juridiskās palīdzības nodrošināšanai un valsts kompensācijās cietušajiem.

1.4. JPA struktūra

JPA ir viena līmeņa iestāde, t.i., tās administratīvi funkcionālais aparāts atrodas vienkopus, un ir izvietots Rīgā. JPA nav filiāļu vai reģionālo nodaļu. Lai nodrošinātu savu sniegto pakalpojumu pieejamību Latvijas reģionos, JPA sadarbojas ar juridiskās palīdzības sniedzējiem, citām valsts un pašvaldību institūcijām.

JPA darbu vada tās direktors, kuram tieši pakļauti vairāki darbinieki un nodaļas, un direktora vietnieki. 2007.gadā JPA struktūru veido: direktors, kuram pakļauta Kontroles nodaļa, Personāla nodaļa, direktora padomnieki, vecākā eksperte iekšējā audita jautājumos, direktora palīgs; direktora vietniece juridiskajos jautājumos, kurai pakļauta Juridiskā nodaļa, Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļa un Piedziņas nodaļa; direktora vietniece administratīvajos jautājumos, kurai pakļauta Budžeta un finanšu nodaļa, Lietvedības nodaļa, Informācijas tehnoloģiju nodaļa un vecākais eksperts administratīvi saimnieciskajos jautājumos.

JPA struktūrvienības shēma* :

* JPA struktūrvienības shēma uz 2007.gada 31.decembri.

1.5. JPA nodaļas un to uzdevumi

Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļa:

- organizē un nodrošina pieņemšanu personām, kuras vēršas JPA ar iesniegumiem valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un valsts kompensācijas pieprasījumam;
- izvērtē iesniegumus valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam un sagatavo lēmumu projektus par juridiskās palīdzības piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt;
- norīko juridiskās palīdzības sniedzējus juridiskās palīdzības sniegšanai saskaņā ar lēmumu par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un veic kontroli pār norīkojuma izpildi;
- nodrošina informācijas ievadi Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistrā.

Juridiskā nodaļa:

- izvērtē cietušo valsts kompensācijas pieprasījumus un sagatavo lēmumu projektus par valsts kompensāciju izmaksāšanu vai atteikumu izmaksāt kompensācijas;
- veic iesniegumu juridiskās palīdzības sniedzēja statusa iegūšanai izvērtēšanu un sagatavo juridiskās palīdzības līgumu projektus;
- apkopo un izstrādā ar JPA funkciju izpildi saistīto politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu projektus;
- izskata iesniegumus un sūdzības un sagatavo atbilžu projektus jautājumos, kas saistīti ar JPA darbību, kā arī atbilstoši pilnvarojumam pārstāv JPA intereses tiesā;
- nodrošina informācijas ievadi Valsts kompensācijas reģistrā.

Piedziņas nodaļa:

- organizē un nodrošina normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos valsts kompensācijās cietušajiem un ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saistīto maksājumu piedziņu;
- izskata iesniegumus un sūdzības, sagatavo atbilžu projektus jautājumos, kas saistīti ar valsts budžeta līdzekļu piedziņu;
- nodrošina piedziņai nodoto un piedzīto valsts budžeta līdzekļu uzskaiti.

Kontroles nodaļa:

- veic JPA pārvaldes lēmumu pēcpārbaudi - incidentālo (par konkrēto gadījumu), nejaušo pēcpārbaudi;
- nodrošina JPA iekšējās kontroles sistēmas darbību un sniedz priekšlikumus kontroles sistēmas uzlabošanai.

Budžeta un finanšu nodaļa:

- organizē JPA budžeta izstrādes procesu un sagatavo JPA finanšu pieprasījumu;
- sagatavo un iesniedz Valsts kasē maksājumu uzdevumus un pēc maksājumu akceptēšanas sakārto tos grāmatvedības reģistros, tai skaitā arī ar valsts kompensācijām cietušajiem un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saistītos maksājumus.

Lietvedības nodaļa:

- organizē JPA lietvedības kārtošānu atbilstoši lietu nomenklatūrai, nodrošinot saņemto, nosūtāmo un iekšējās lietošanas dokumentu reģistrāciju un tālāku virzību atbilstoši lietvedības noteikumiem;
- nodrošina lietvedības lietu saglabāšanu un iznīcināšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem, kā arī organizē sadarbību ar Valsts arhīvu.

Personāla nodaļa:

- nodrošina personāla vadības procesus (personāla atlasī, izglītības un kvalifikācijas celšanu, darba samaksas noteikšanu, ierēdņu un darbinieku darbības un tās rezultātu novērtēšanu un citus procesus personāla vadības jomā) un to attīstību;
- organizē personāla lietvedību un nodrošina personāla rīkojumu, sarakstes un citu ar personālu saistītu dokumentu projektu un pārskatu un atskaišu sagatavošanu.

Informācijas tehnoloģiju nodaļa:

- nodrošina JPA Informācijas sistēmas (turpmāk IS) darbības nepārtrauktību un kvalitāti, kontrolē un pārrauga IS ieviešanu, uzturēšanu un aktualizēšanu;
- kontrolē informācijas pieejamības, integritātes un konfidencialitātes ievērošanu informācijas sistēmā un komunikāciju tīklā, veic attiecīgas IS iekšējās drošības pārbaudes.

2. JPA darbības rezultāti 2007.gadā

2.1. JPA uzdevumi 2007.gadā

2007.gadā JPA kā galvenās prioritātes noteica:

- I Izstrādāt priekšlikumus adekvātas valsts nodrošinātās aizstāvības nodrošināšanai kriminālprocesā;
- II Izstrādāt koncepcijas projektu par juridiskās palīdzības nodrošināšanas pieejamību reģionos;
- III Izveidot juridiskās palīdzības reģistru un valsts kompensāciju reģistru.

Pārskata gadā noteiktā prioritāte – izstrādāt priekšlikumus adekvātas valsts nodrošinātās aizstāvības nodrošināšanai kriminālprocesā – ir īstenota. Ir izstrādāti likumprojekti „Grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likumā”, „Grozījumi Kriminālprocesa likumā” un „Grozījumi Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā”. Priekšlikumus grozījumiem normatīvajos aktos izstrādāja Tieslietu ministrijas izveidotā starpinstitūciju darba grupa, kurā piedalījās pārstāvji no Augstākās tiesas, Rīgas apgabaltiesas, Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas, Ģenerālprokuratūras, Tieslietu ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Latvijas Zvērinātu advokātu padomes un JPA. Minētie likumprojekti tiek virzīti un izskatīti Saeimā.

Otra noteiktā prioritāte – izstrādāt koncepcijas projektu par juridiskās palīdzības nodrošināšanas pieejamību reģionos – ir īstenota daļēji. 2007.gada septembrī tika izstrādāts koncepcijas projekts „Koncepcija juridiskās palīdzības nodrošināšanas ekonomiskajam pamatojumam un pieejamībai reģionos”. Koncepcijas projekta izstrādei par pamatu kalpoja JPA un SIA „Somese” 2007.gadā veiktais pētījums „Ekonomiskā pamatojuma izstrāde Juridiskās palīdzības administrācijas struktūrvienību izveidošanai Latvijas reģionos”. Pētījumā iegūtie rezultāti skaidri norādīja uz JPA sniegto pakalpojumu nepieciešamību, tādēļ būtu objektīvi nepieciešams veicināt to pieejamību iedzīvotājiem Latvijas reģionos. Koncepcijas projekts tika izstrādāts atbilstoši Tieslietu ministrijas darbības stratēģijā 2007.–2009.gadam, kas apstiprināta ar Ministru kabineta 2006. gada 3. novembra rīkojumu Nr.860, noteiktajiem mērķiem un darbības virzieniem – nodrošināt efektīvu Valsts

nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā, likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem” un nolikumā noteikto funkciju un uzdevumu izpildi, kā arī lai īstenotu politikas plānošanas dokumentos noteiktos mērķus. Pārskata periodā koncepcijas projekts prezentēts Tieslietu ministrijai un tā virzība pārcelta uz 2009.gadu.

Prioritāte – izveidot juridiskās palīdzības reģistru un valsts kompensāciju reģistru – ir īstenota pilnībā. Ar 2007.gada 29.augustu tika ieviesta Valsts kompensācijas reģistra informācijas sistēma, savukārt Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistra informācijas sistēma ir pieņemta un ir ieviešanas procesa beigu fāzē. Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistra informācijas sistēmu paredzēts ieviest 2008.gada pirmajā ceturksnī.

2.2. Budžeta programmu un apakšprogrammu rezultatīvo rādītāju izpilde

2007.gadā JPA realizēja budžeta programmu „Juridiskās palīdzības nodrošināšana”. JPA finansējums tiek pārvaldīts divās budžeta programmās – „Tiesu sistēma” un „Kriminālsodu izpilde”.

Budžeta programmas "Tiesu sistēma" ietvaros JPA apsaimnieko valsts budžeta līdzekļus, kas paredzēti valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai. Budžeta programma „Kriminālsodu izpilde” ir saistīta ar valsts kompensācijas cietušajiem izmaksāšanu.

Programmas politikas rezultāti

Nr.p.k.	Rezultatīvais rādītājs	Rādītāja skaitliskā vērtība, %
1.	Pozitīvo lēmumu īpatsvars valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanai	82
2.	Pozitīvo lēmumu īpatsvars valsts kompensācijas cietušajiem piešķiršanai	79
3.	JPA pieņemto lēmumu apstrīdēšanas īpatsvars	27

2007.gadā no 952 pieņemtajiem lēmumiem par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt 82% jeb 783 gadījumos pieņemts personai pozitīvs lēmums. Salīdzinājumā ar 2006.gadu vērojams pozitīvo lēmumu īpatsvara pieaugums par 12% (2006.gada 689 pozitīvi lēmumi un 2007.gadā 783 pozitīvi lēmumi no visiem pieņemtajiem lēmumiem par juridiskās palīdzības piešķiršanu vai atteikumu).

Savukārt valsts kompensāciju cietušajiem pozitīvo lēmumu īpatsvars pārskata periodā ir 79% jeb 191 gadījums no 243 pieņemtajiem lēmumiem. Salīdzinot pozitīvo lēmumu īpatsvaru starp 2007. un 2006.gada rādītājiem, redzams, ka 2007.gadā tas samazinājies par 7%, neskatoties uz kopīgo pozitīvo lēmumu skaita ievērojamu pieaugumu absolūtos skaitļos (2006.gadā 49 pozitīvi lēmumi, 2007.gadā 191 pozitīvs lēmums). Pozitīvo lēmumu īpatsvara samazinājums, iespējams, skaidrojams ar informācijas palielināšanos par valsts kompensācijām cietušajiem, kā rezultātā

kompensācijām piesakās arī personas, uz kurām nevar attiecināt likumā „Par valsts kompensācijām cietušajiem” noteiktos valsts kompensācijas izmaksāšanas gadījumus, piemēram, valsts kompensācija netiek izmaksāta personām, kuras cietušas aiz neuzmanības.

Programmas darbības rezultāti

Nr.p.k.	Rezultatīvais rādītājs	Rādītāja skaitliskā vērtība
Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība		
1.	Reģistrēto pieteikumu skaits valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai	1012
2.	Lēmumu par valsts nodrošināto juridisko palīdzību (piešķiršanu un atteikumu) skaits	952
3.	Norīkojumi juridiskās palīdzības sniedzējiem, kopskaits	832
4.	Norīkojumi juridiskās palīdzības sniedzējiem, % no kopējā izskatīto pieteikumu skaita	87
5.	Atlīdzības juridiskās palīdzības sniedzējiem apgūšanas intensitāte no kopējās paredzētās summas, %	54
6.	Juridiskās palīdzības saņemšanas procesa ilgums (no lēmuma pieņemšanas JPA līdz pirmajai konsultācijai), dienas	21
7.	Noslēgti līgumi ar juridiskās palīdzības sniedzējiem, kas nav advokāti	8
7.1.	t.sk. jauni līgumi	5
8.	Noslēgti līgumi ar juridiskās palīdzības sniedzējiem, kas ir advokāti	106
8.1.	t.sk. jauni līgumi	27
9.	Saņemti paziņojumi par sniegto juridisko palīdzību (tūkst.)	17
9.1.	t.sk. Kriminālprocesā (tūkst.)	16

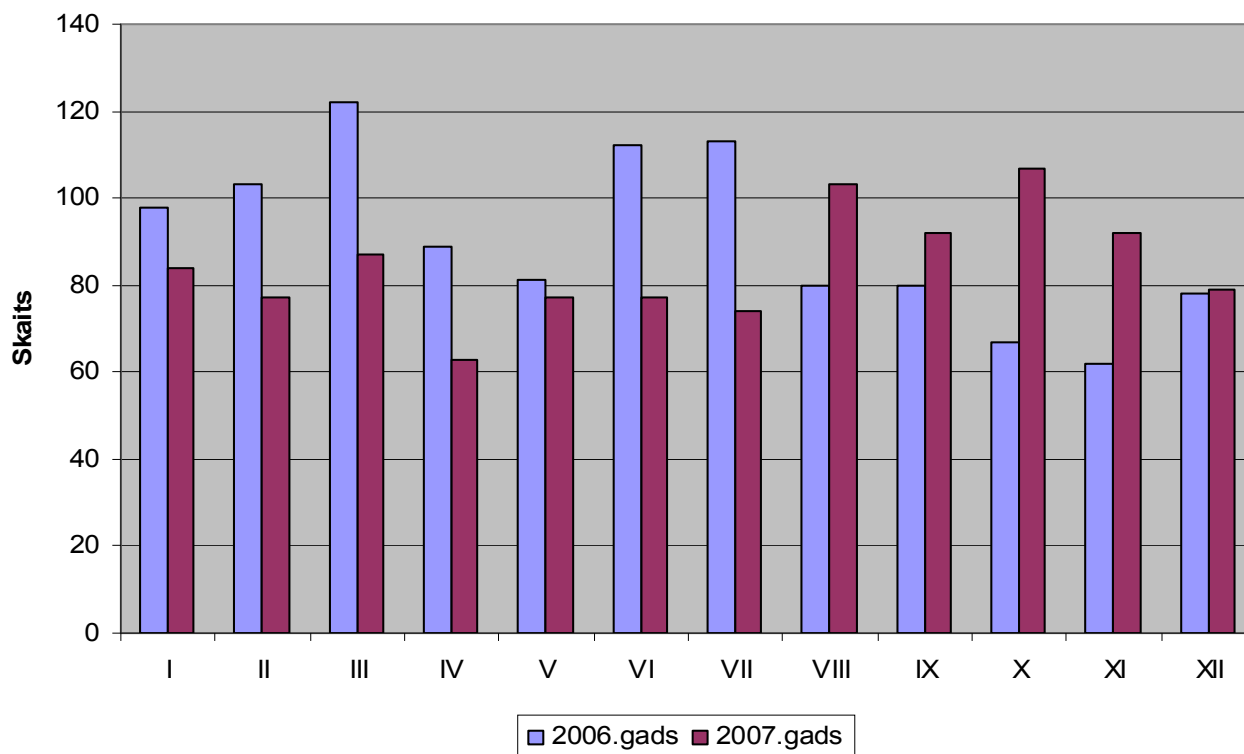
Nr.p.k.	Rezultatīvais rādītājs	Rādītāja skaitliskā vērtība
Valsts kompensācijas cietušajiem		
10.	Reģistrēto pieteikumu skaits valsts kompensācijām cietušajiem	240
11.	Lēmumu par valsts kompensāciju cietušajiem (piešķiršanu vai atteikumu) skaits	243
12.	Personu, kuras saņēmušas valsts kompensāciju cietušajiem, skaits	191
13.	Izmaksātās kompensācijas cietušajiem, % no kopējā izskatīto pieteikumu skaita	79
14.	Valsts kompensācijas cietušajiem pieprasījumu izskatīšanas un lēmuma pieņemšanas laiks (dienas)	25
15.	Vidējais valsts kompensācijas apmērs uz 1 cietušo, Ls	430
Citi		
16.	Reģistrēto iesniegumu, kas nav juridiskās palīdzības vai kompensācijas cietušajiem iesniegumi, skaits	338
17.	Informatīvo pasākumu skaits	32
18.	Sniegtās konsultācijas pa informatīvo tālruni par tiesībām vērsties pēc valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un valsts kompensācijām cietušajiem un to izmaksas kārtību, skaits	3583

2.3. Informācija par pakalpojumiem

2.3.1. Sniegto pakalpojumu veidi

JPA ar iesniegumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanai 2007.gadā personas vērsušās 1012 gadījumos. Visvairāk valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības iesniegumi saņemti augustā, septembrī, oktobrī un novembrī – attiecīgi 103, 92, 107 un 92. Vidēji mēnesī JPA saņēma 84 juridiskās palīdzības pieteikumus. Savukārt, 2006.gadā, lai saņemtu valsts nodrošināto juridisko palīdzību, personas vērsušās 1085 gadījumos – visvairāk iesniegumi saņemti martā, jūnijā un jūlijā – attiecīgi 122, 112 un 113.

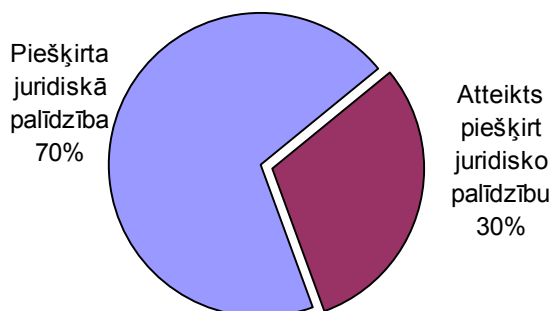
2006. un 2007.gadā saņemtie valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieteikumi

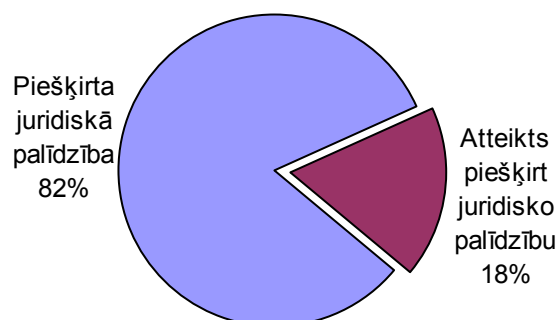
No 2007.gadā pieņemtajiem 952 lēmumiem par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu 783 gadījumos tā personām piešķirta, savukārt 169 gadījumos – atteikta. Pārējos gadījumos pieteikuma iesniedzējam vai citām valsts un pašvaldību iestādēm lūgta papildus nepieciešamā informācija, līdz ar to šīs lietas atrodas izskatīšanas procesā. Neskatoties uz to, ka 2007.gadā saņemts nedaudz mazāks personu juridiskās palīdzības iesniegumu skaits nekā 2006.gadā, pārskata gadā ievērojami pieaudzis pozitīvo lēmumu īpatsvars: 2006.gadā 70% jeb 689 pozitīvi

lēmumi, bet 2007.gadā jau 82% jeb 783 pozitīvi lēmumi. Līdz ar to likumsakarīgi samazinājies atteikumu skaits, teju uz pusi salīdzinājumā ar iepriekšējā pārskata perioda datiem – 2006.gadā 300 atteikumi un 2007.gadā 169 atteikumi.

**Pozitīvo un negatīvo lēmumu īpatsvars
2006.gadā**

**Pozitīvo un negatīvo lēmumu īpatsvars
2007.gadā**

No juridiskās palīdzības sniedzējiem 2007.gadā par paveikto darbu apmaksai saņemti 17 011 paziņojumi. No 2007.gadā saņemtajiem juridiskās palīdzības sniedzēju iesniegtajiem paziņojumiem: 16 069 paziņojumi saistīti ar juridiskās palīdzības sniegšanu krimināllietās (galvenokārt nodrošinot obligāto aizstāvību pēc procesa virzītāja uzaicinājuma kriminālprocesā), 894 paziņojumi – civillietās, bet 48 paziņojumi administratīvajās lietās.

2007.gadā atlīdzībai par valsts nodrošināto juridisko palīdzību izmaksāti 502 236,23 latu, no tiem 481 858,50 latu izmaksāti par juridiskās palīdzības sniegšanu krimināllietās.

Savukārt 2006.gadā atlīdzībai par valsts nodrošināto juridisko palīdzību izmaksāti 282 114,10 latu, no tiem 272 037,20 latu izmaksāti par juridiskās palīdzības sniegšanu krimināllietās. Un no juridiskās palīdzības sniedzējiem par paveikto darbu apmaksai saņemti 16 384 paziņojumi.

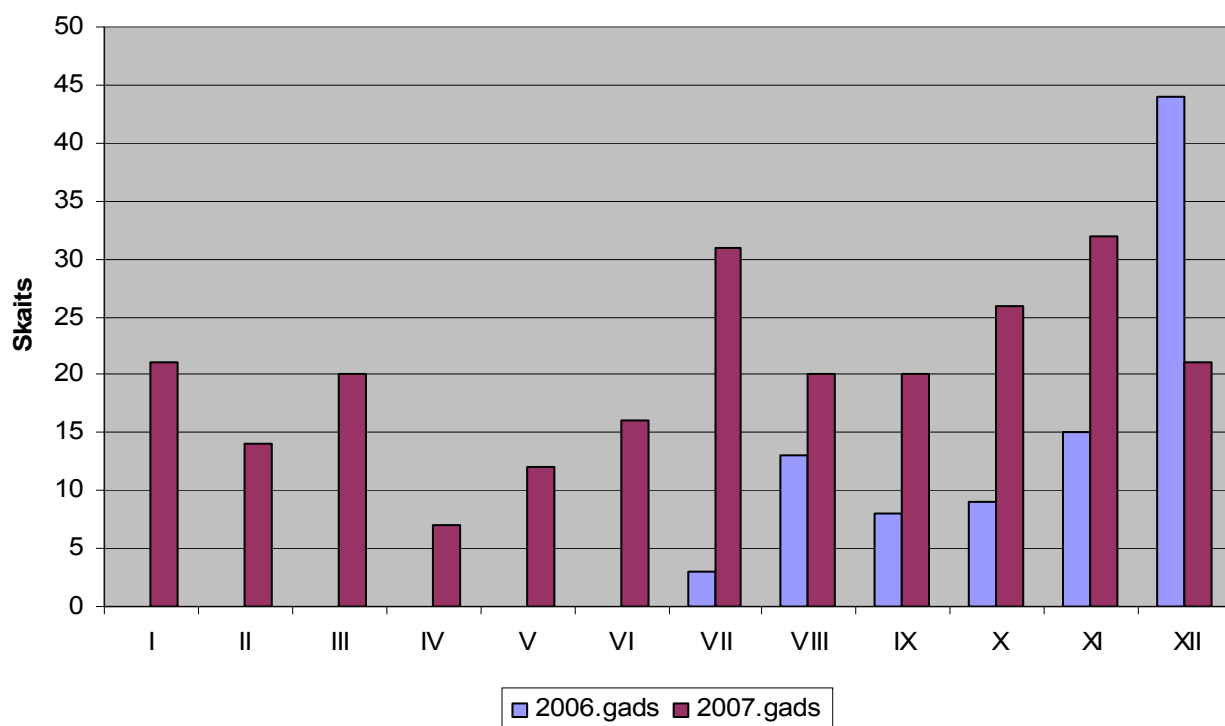
Salīdzinot 2006.gadā un 2007.gadā veiktās izmaksas par juridiskās palīdzības sniedzēju paveikto darbu, redzams, ka pārskata periodā ievērojami pieaudzis izmaksāto līdzekļu apmērs, savukārt saņemto paziņojumu skaits nav pieaudzis būtiski. Šis apstāklis skaidrojams ar to, ka no 2006.gada janvārim līdz novembrim juridiskās palīdzības sniedzējiem par sniegto juridisko palīdzību apmaksā tika veikta atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 27.septembra noteikumiem Nr.727 „Noteikumi par

advokāta samaksu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā un samaksas kārtību” un Ministru kabineta 2005.gada 7.jūlija noteikumiem Nr.407 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem, maksimālo stundu skaitu, samaksas apmēru un kārtību”, bet ar 2006.gada 15.novembri spēkā stājās Ministru kabineta 2006.gada 6.novembra noteikumi Nr.920 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem, maksimālo stundu skaitu, samaksas apmēru un kārtību”, kas noteica lielāku samaksas apmēru par juridiskās palīdzības sniegšanu.

Pārskata periodā JPA ar valsts kompensācijas cietušajiem pieprasījumu vērsušās 240 personas. Visvairāk valsts kompensācijas cietušajiem iesniegumi saņemti jūlijā, oktobrī un novembrī – attiecīgi 31, 26 un 32. Vidēji mēnesī JPA saņēma 20 valsts kompensācijas pieteikumus, kas salīdzinājumā ar 2006.gadā mēnesī vidēji saņemto valsts kompensācijas iesniegumu skaitu ir pieaudzis par 34%.

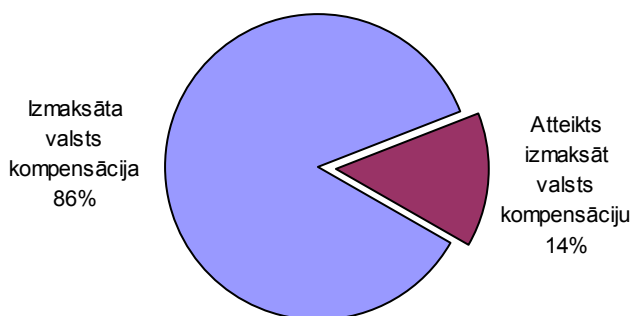
No pārskata periodā un iepriekšējā gadā saņemtajiem valsts kompensācijas iesniegumiem, 2007.gadā pieņemti 243 lēmumi par valsts kompensāciju: 191 personai izmaksāta valsts kompensācija un 52 personām tā atteikta.

2006. un 2007.gadā saņemtie valsts kompensācijas cietušajiem pieteikumi

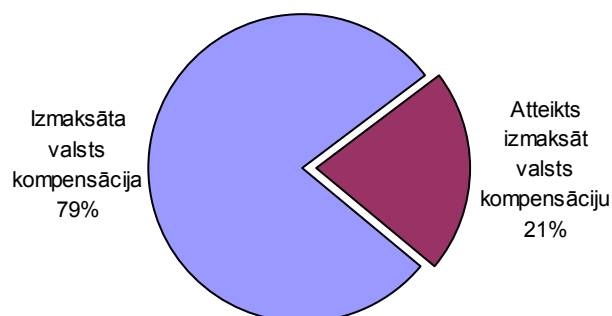

Salīdzinoši laika posmā no 2006.gada 20.jūnija, kad spēkā stājās likums „Par valsts kompensācijām cietušajiem”, līdz 2006.gada 31.decembrim JPA ar valsts kompensācijas cietušajiem pieprasījumu bija vērsušās vien 92 personas. No 2006.gadā saņemtajiem kompensācijas pieprasījumiem 57 gadījumos pieņemts lēmums – 49 personām izmaksāta valsts kompensācija, 8 tā atteikta.

**Pozitīvo un negatīvo lēmumu īpatsvars
2006.gadā**

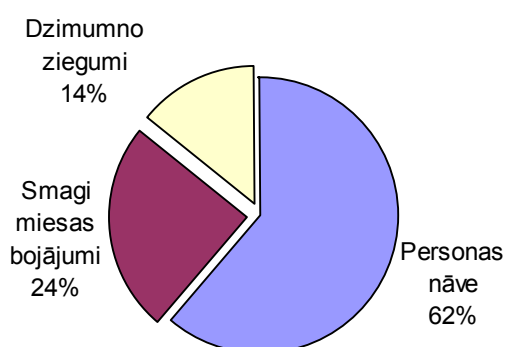

**Pozitīvo un negatīvo lēmumu īpatsvars
2007.gadā**

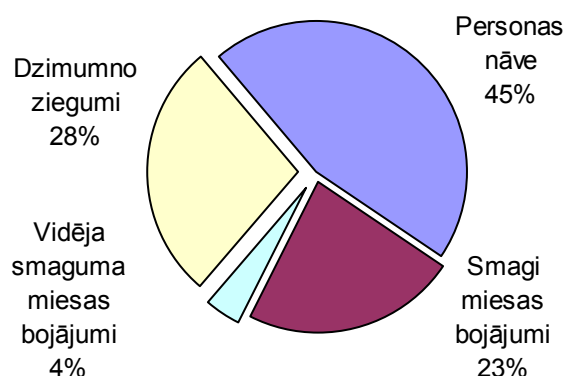

2007.gadā valsts kompensācija cietušajiem 92 gadījumos izmaksāta, ja tīša nozieguma rezultātā iestājusies personas nāve, 46 personām par saņemtajiem smagiem miesas bojājumiem, 8 personām par saņemtajiem vidēja smaguma miesas bojājumiem, bet 45 personām par to dzimumneaizskaramības aizskārumu.

**2006.gadā izmaksātās valsts
kompensācijas cietušajiem**

**2007.gadā izmaksātās valsts
kompensācijas cietušajiem**

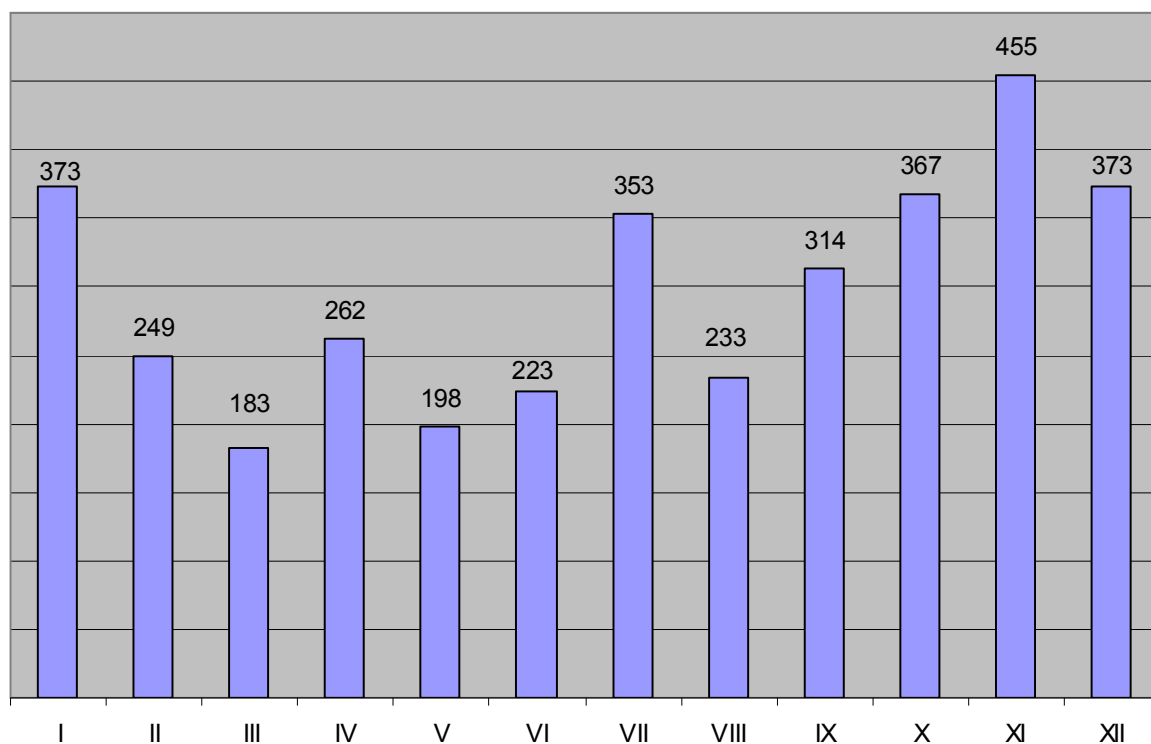

Pārskata periodā valsts kompensācijās cietušajiem izmaksāti 94 743,60 lati. Savukārt 2006.gadā šim mērķim tika izmaksāti 19 035 lati. Šis apstākļis skaidrojams ne tikai ar to, ka 2007.gadā ievērojami pieauga valsts kompensāciju iesniegumu skaits, bet arī ar to, ka tika palielināta valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga, kas

ietekmē valsts kompensācijas maksimālo apjomu. Gan 2006.gadā, gan pārskata periodā valsts kompensācijas maksimālais apmērs bija 5 valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas. Ņemot vērā, ka 2006.gadā valstī noteiktā minimālās mēneša darba algas bija 90 latu, maksimālais kompensācijas apmērs bija 450 latu, bet 2007.gadā, palielinoties valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēram uz 120 latiem, palielinājās arī valsts kompensācijas apmērs – 600 latu.

No 2006.gada jūnija JPA iedzīvotāju ērtībām ieviesa informatīvo bezmaksas tālruni 800 18 01, lai sniegtu konsultācijas par iespējām un kārtību, kādā iesniedzami juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju iesniegumi, pieteikuma veidlapas aizpildīšanu un tai pievienojamajiem dokumentiem.

2007.gadā sniegtā informācija pa informatīvo bezmaksas tālruni, skaits

Pārskata periodā JPA sniegusi 3 583 šādas konsultācijas, salīdzinoši ar 2006.gadu sniegto konsultāciju skaits ir vairāk kā dubultojies. Apkopojot datus par vidēji mēnesī sniegto konsultāciju skaitu, redzams, ka no brīža, kad tika ieviests informatīvais tālrunis, līdz 2006.gada 31.decembrim, mēnesī vidēji tika sniegtas 223 konsultācijas, savukārt 2007.gadā jau gandrīz 300 konsultācijas.

2.3.2. Uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

Lai uzlabotu JPA sniegto pakalpojumu pieejamību:

- JPA nodrošina apmeklētāju pieņemšanu katru darba dienu no pulksten 9:00 līdz 17:00. Taču personai nav nepieciešams pašai personīgi vērsties JPA ar iesniegumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības vai valsts kompensācijas cietušajiem saņemšanai, tā pieteikumu un tam klāt pievienotos dokumentus var nosūtīt arī pa pastu, līdz ar to iedzīvotājiem no Latvijas reģioniem tiek atvieglota JPA sniegto pakalpojumu pieejamība;
- lai veicinātu iedzīvotāju pieejamību valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai un valsts kompensācijām cietušajiem ne tikai Rīgā, bet arī Latvijas reģionos, JPA ir ieviesusi iespēju iedzīvotājiem saņemt aploksni „Atbilde apmaksāta” savā pašvaldībā vai attiecīgā rajona policijā, prokuratūrā un tiesā. Šāda principa īstenošanas mērķis ir nodrošināt sociāli mazāk aizsargāto personu tiesību aizsardzību;
- palielināts ar juridiskās palīdzības sniedzējiem noslēgto līgumu skaits. Pārskata periodā noslēgti 30 jauni līgumi ar juridiskās palīdzības sniedzējiem – 22 zvērinātiem advokātiem, 5 zvērinātu advokātu palīgiem, 3 praktizējošiem juristiem. Kopumā JPA 2007.gada beigās bija noslēgusi 114 sadarbības līgumus ar juridiskās palīdzības sniedzējiem salīdzinājumā – 102 zvērinātiem advokātiem, 6 zvērinātu advokātu palīgiem, 8 praktizējošiem juristiem. Lai juridiskās palīdzības saņemšana būtu pēc iespējas efektīvāka un ērtāka, norīkojot personas pie juridiskās palīdzības sniedzējiem, tiek ņemta vērā juridiskās palīdzības saņēmēja dzīves vieta un juridiskās palīdzības sniedzēja prakses vieta un kompetence;
- īstenoti 2006.gada 6.novembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.920 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem, maksimālo stundu skaitu, samaksas apmēru un kārtību”, kas nosaka vienotu juridiskās palīdzības apmaksas kārtību un maksimālo apjomu, un salīdzinājumā ar iepriekšējiem Ministru kabineta noteikumiem (07.06.2005. noteikumi Nr.407 un 27.09.2005. noteikumi Nr.727) palielina samaksas apmēru juridiskās palīdzības sniedzējam par sniegtajiem pakalpojumiem;

- ieviesta Valsts kompensācijas reģistra informācijas sistēma.. Ar reģistra izveidi un ieviešanu tiek nodrošināta vienota uzskaitē par valsts kompensācijām cietušajiem;
- paplašināts darbs sabiedrības informēšanā. Tika izstrādāta un īstenota JPA sabiedrības informēšanas koncepcija 2007.gadam, lai sniegtu informāciju par maznodrošināto un trūcīgo personu tiesībām un iespējām saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību un noziegumos cietušo tiesībām uz valsts kompensāciju. JPA par saviem sniegtajiem pakalpojumiem ievietoja informāciju sabiedrībā plaši izmantotos medijos: laikrakstos „Diena”, „5min”, „Telegraf”, LTV1 un LTV7 televīzijas kanālos, tajā skaitā radijuma „Manas tiesības”. JPA sagatavoja informatīvo materiālu bukletu „Valsts kompensācijas cietušajiem”, kas tika izsūtīts kompetentajām Valsts policijas, prokuratūras un tiesu iestādēm. Lai sasniegtu JPA mērķgrupu – trūcīgas un maznodrošinātas personas un noziegumos cietušos, informācija tika ievietota Rīgas pilsētas sabiedriskajā transportā. Paralēli JPA īstenoja skaidrojošo darbu, organizējot darba seminārus un reģionālos izbraukuma seminārus valsts un pašvaldību darbiniekiem, kuri ir iesaistīti juridiskās palīdzības vai ar cietušajiem saistīto jautājumu risināšanā. Tika turpināta JPA Interneta mājas lapas www.jpa.gov.lv pilnveide un iedzīvotāju informēšana pa bezmaksas informatīvo tālruni 800 18 01.

2.4. Jaunās politikas iniciatīvas

2006.gadā JPA darbinieki Tieslietu ministrijas darba grupu sastāvā piedalījās Ministru kabineta noteikumu projekta izstrādē, lai skaidri definētu kritērijus, kā izvērtēt personas īpašās situācijas, īpašuma stāvokļa vai ienākumu līmeņa uzlabošanas gada laikā pēc valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas, un kārtību, kādā persona, kas saņēmusi juridisko palīdzību, samaksā ar juridisko palīdzību saistītos izdevumus. Tā rezultātā tika pieņemti Ministru kabineta 2007.gada 2.janvāra noteikumi Nr.17 „Ar juridisko palīdzību saistīto izdevumu samaksas un personas īpašās situācijas, īpašuma stāvokļa un ienākumu līmeņa uzlabošanās izvērtēšanas kārtība”. Ar šo noteikumu spēkā stāšanos tika nodrošināta JPA uzticētā uzdevuma likumā noteiktajos gadījumos valsts budžeta līdzekļu, kas izmaksāti juridiskās palīdzības nodrošināšanai, piedziņas uzsākšana.

Vienlaikus noritēja aktīvs darbs arī pie jaunas juridiskās palīdzības pieprasījuma veidlapas parauga izstrādes, kā rezultātā 2007.gada 11.decembrī tika pieņemti jauni Ministru kabineta noteikumi Nr.850 „Noteikumi par juridiskās palīdzības pieprasījuma veidlapas paraugu”. Ar šo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanos iedzīvotājiem ir atvieglota juridiskās palīdzības iesnieguma aizpildīšana.

Jau 2006.gadā tika apzinātas aizstāvības nodrošināšanas mehānisma problēmas kriminālprocesā, kas saistītas ar obligātas juridiskās palīdzības nodrošināšanu krimināllietās. Pamatojoties uz identificētajām problēmām, 2007.gadā tika rīkotas diskusijas un semināri, kas bija par pamatu, lai Tieslietu ministrijā tiktu izveidota darba grupa trīs tiesību aktu pilnveidošanai – Latvijas Republikas Advokatūras likumā, Valsts nodrošinātās palīdzības likumā un Kriminālprocesa likumā. Pārskata periodā noritēja aktīvs darbs pie minēto normatīvo aktu grozījumu likumprojektu izstrādes.

2.5. Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai

Lai uzlabotu iestādes sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanu, JPA pārskata gadā veikusi vairāku pasākumu kopumu iekšējās kontroles, kvalitātes vadības, iekšējā audita, riska vadības un iespējamās korupcijas novēršanas jomās. JPA izveidotā kontroles sistēma pārskata gadā galveno uzmanību pievērta aktivitātēm, lai noskaidrotu, vai tās ir efektīvas un ir piemērotas izvirzīto prasību un mērķu sasniegšanai. 2007.gadā iekšējā kontroles sistēmā galvenā uzmanība tika pievērsta sekojošām jomām:

- JPA attīstība, darbības plānošana, plānu īstenošana un izpildes uzraudzība;
- Grāmatvedības un finanšu uzskaites organizācija;
- Darba laika plānošana un uzskaitē;
- JPA personāla politikas pilnveidošana;
- Iepirkumu plānošana;
- Kvalitātes vadības sistēmas ieviešanas plānošana.

2007.gadā tika izstrādāta un apstiprināta „Juridiskās palīdzības administrācijas darbības stratēģija 2007.-2009.gadam”, kurā bija paredzēts izstrādāt koncepciju par juridiskās palīdzības nodrošināšanas ekonomisko pamatojumu un pieejamību reģionos, izveidot juridiskās palīdzības reģistra informatīvo sistēmu, palielināt sabiedrības informētību par juridisko palīdzību un valsts kompensācijām cietušajiem, palielināt samaksas apmēru juridiskās palīdzības sniedzējiem par sniegto juridisko palīdzību un ierosināt diskusiju par valsts kompensācijas apmēra palielināšanu, kā arī izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidošanai.

Efektīvas darbības nodrošināšanai un uzlabošanai JPA izstrādā ikgadēju darba plānu, lai sistematizētu uzdevumus un nodrošinātu izpildes kontroli pār nosprausto mērķu sasniegšanu. JPA pārskata periodā izstrādāja un 2007.gada 7.februārī tika apstiprināts „Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācijas 2007.gada darba plāns” (turpmāk – darba plāns). Darba plānā uzsvars tika likts uz mērķiem, kas vērsti uz iestādes attīstību un Tieslietu ministrijas darba

plānā JPA noteikto uzdevumu izpildi. JPA vadība regulāri kontrolē darba plānā noteikto uzdevumu izpildi, nodrošinot izpildes starpkontroli un sekojot līdzī uzdevumu sekmīgai izpildei un kvalitātei.

Lai reglamentētu JPA iekšējo darbību, ir izstrādāti un aktualizēti iekšējie normatīvie akti: nodaļu reglamenti, amatu apraksti, iekšējās darba kārtības un ētikas kodekss. Ētikas kodeksa mērķis ir noteikt un nostiprināt profesionālās ētikas normas un vispārējās uzvedības principus, lai uzlabotu iestādes darba kultūru un vairotu sabiedrības uzticību. JPA strādājošie ievēro šādus ētikas pamatprincipus:

- objektivitāte un godīgums;
- profesionālā kompetence;
- atklātība un lojalitāte;
- godprātība un taisnprātība.

Korupcijas novēršanai un apkarošanai iekšējā kontroles sistēmā JPA īsteno sekojošus pasākumus:

- ir noteikta iestādes lielumam un darbībai atbilstoša struktūra;
- iestādes mērķu sasniegšanai nepieciešamie pienākumi ir sadalīti starp struktūrvienībām, ierēdņiem un darbiniekiem atbilstoši katra kompetencei;
- ir noteikta kārtība, kādā notiek ierēdņu iecelšana amatā un atbrīvošana no amata (darbinieku pieņemšana un atbrīvošana);
- nepārtraukti notiek ierēdņu un darbinieku apmācība un kvalifikācijas paaugstināšana;
- ir izstrādāti amatu apraksti un struktūrvienību reglamenti;
- visa veida darbība tiek plānota;
- iestādes iekšējās darbības procesi ir aprakstīti iekšējos normatīvajos aktos;
- regulāri tiek veikta ierēdņu amata pienākumu un darbinieku darbības un tās rezultātu novērtēšana;
- tiek nodrošināta nepārtraukta dažādu līmeņu vadītāju, darbinieku un ierēdņu savstarpēja sazināšanās un informācijas apmaiņa.

JPA 2007.gadā uzsāka kvalitātes vadības sistēmas ieviešanu, lai veidotu pārskatāmu un saprotamu sistēmu, kas palīdz JPA darbā un padara efektīvu veicamo uzdevumu izpildi. JPA tiecas uz ISO9001:2000 standarta prasību ieviešanu.

ISO 9001:2000 ir starptautisks standarts, kas attiecas uz kvalitātes pārvaldību un ir piemērots jebkurai organizācijai neatkarīgi no tās darbības sektora veida un darbības. Ar ISO9001:2000 ieviešanu JPA kā labas darbības prakses pamats tiks īstenoti kvalitātes vadības principi:

- uz klientu apkalpošanu mērķēta darbība;
- pārvaldība, kas vērsta uz nospraustu mērķi un vienotu virzību uz to;
- cilvēku iesaistīšana organizācijas mērķu sasniegšanā;
- procesa pieeja, kur viena procesa rezultāts ietekmē citu kopīgā mērķa sasniegšanā;
- sistēmas pieeja pārvaldībai un nepārtraukta savas darbības uzlabošana;
- uz faktiem balstītu lēmumu pieņemšana;
- abpusēji izdevīgas attiecības ar saviem sadarbības partneriem un klientiem.

Ņemot vērā, ka JPA ir valsts pārvaldes iestāde, kurai ar normatīvajiem aktiem ir noteikti uzdevumi un funkcijas, līdz ar to politiķi, sabiedrības pārstāvji un mediji maz iesaistās iestādes darbībai būtiskajos procesos. No masu mediju puses būtu vēlama lielāka ieinteresētība to jautājumu atspoguļošanā, kas saistīti ar iestādes sniegtajiem pakalpojumiem. Sabiedrības pārstāvji un mediji ir informēti par aktuālām ar juridiskās palīdzības sniegšanu un kompensāciju cietušajiem izmaksu saistītām tēmām.

3. JPA budžeta informācija

3.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	803155	2183350	1558601
1.1.	dotācijas	803155	2183350	1558601
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	803155	2183350	1558601
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	730935	2144841	1520092
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	0	0	0
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	730935	2144841	1520092
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	72220	38509	38509

Kopējais JPA 2007.gada budžets bija Ls 2 183 350. Atbilstoši galvenajiem darbības virzieniem, tas tiek sadalīts sekojošos četros pasākumos:

1) Juridiskās palīdzības administrācijas attīstība

No šim pasākumam 2007.gadā piešķirtā finansējuma apjoma izlietoti 96,25 %. No šim mērķim atvēlētā finansējuma izmaksāts ar darbinieku atalgojumu saistītie izdevumi. Ņemot vērā, ka 2007.gadā pieauga darba apjoms un JPA uzticēto uzdevumu pilnvērtīgai nodrošināšanai bija nepieciešams paplašināt funkcijas, JPA tika piešķirtas 13 papildus amata vietas. Tika izveidotas Kontroles, Piedziņas, Personāla un Informācijas tehnoloģiju nodaļas un palielināts amata vietu skaits iekšējā audita nodrošināšanai.

Otrs lielākais izdevumu postenis ir saistīts ar dažādu pakalpojumu apmaksu, no kuriem lielāko izmaksu summu sastāda sabiedrisko attiecību un semināru organizēšanas izmaksas, kas lielā mērā saistītas ar sabiedrības informēšanas aktivitātēm, pamatojoties uz izstrādāto sabiedrības informēšanas plānu 2007.gadam. Pārskata gadā noslēgti saimnieciskie līgumi par telpu nomu, tehnisko uzturēšanu un apkopi, preču un pakalpojumu piegādi. Veiktas 28 iepirkuma procedūras, un kopš 2007.gada iepirkumu procesa caurspīdīgumam JPA izmanto trīs elektroniskā

iepirkuma iespējas: kancelejas preču, biroja papīra un biroja tehnikas (t.sk. toneru) iegādei. Vienlaikus JPA veikusi informācijas aprites un apmaiņas sistēmu pilnveidi: papildinātas grāmatvedības programmu licences, antivīrusu datorprogrammas un ugunsdzēsības, ar moduļiem papildināta lietvedības uzskaites sistēma *e-portfelis*, veikta lokālā datortīkla izbūve JPA biroja telpās Ūnijas ielā 4, izveidots un ieviests Valsts kompensācijas reģistrs un veikti citi pasākumi informācijas tehnoloģiju jomā.

Pārskata gadā JPA pasūtījusi vairākus pētījumus: „Ekonomiskā pamatojuma izstrāde Juridiskās palīdzības administrācijas struktūrvienību izveidošanai Latvijas reģionos”, „Noziedzības tendences Latvijā un noziedzīgos nodarījumos cietušo atbalsta problēmas” un tika uzsākta „Juridiskās palīdzības administrācijas klientu aptauja” un pētījums „Juridisko pakalpojumu tirgus cenas”.

Liela vērība tika pievērsta darbinieku kompetences paaugstināšanai, nosūtot darbiniekus uz profesionālās kvalifikācijas un zināšanu pilnveidi. Vienlaikus JPA uzsākta kvalitātes vadības sistēmas ieviešana.

2) Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība

2007.gadā piešķirtais šī pasākuma finansējums izlietots 53,58 % apmērā. Sniegtā juridiskā palīdzība 2007.gadā tika apmaksāta saskaņā ar 2006.gada 6.novembrī pieņemtajiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.920 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem, maksimālo stundu skaitu, samaksas apmēru un kārtību”, kas pārskata periodā būtiski ietekmēja JPA izmaksāto līdzekļu daudzumu juridiskās palīdzības sniedzējiem par veikto darbu, jo tika palielinātas juridiskās palīdzības sniedzēju darba takses. Neskatoties uz izmaksāto valsts budžeta šim mērķiem paredzēto līdzekļu pieaugumu, juridiskās palīdzības sniedzēju iesniegtais paziņojums skaits nav pieaudzis būtiski. 2006.gadā no palīdzības sniedzējiem saņemti 16 384 paziņojumi par sniegto juridisko palīdzību, savukārt 2007.gadā saņemti 17 011 paziņojumi.

3) Valsts kompensācijas cietušajiem

No šim pasākumam piešķirtā finansējuma izlietoti 38,36%. Pārskata periodā saņemti 240 personu valsts kompensācijas cietušajiem pieteikumi. JPA 2007.gadā pieņēmusi 191 pozitīvu lēmumu par valsts kompensācijas izmaksu un 52 atteikumus izmaksāt valsts kompensācijas. Gada laikā JPA valsts kompensācijās cietušajiem

izmaksājusi 94 743,60 latus, t.sk., par cietušā nāvi – 54 890,00 latus, par dzimumneaizskaramības aizskārumu – 20 160,00 latus, par smagiem miesas bojājumiem – 17 313,60 latus un 2 380,00 latus par vidēja smaguma miesas bojājumiem.

Pamatojoties uz likuma "Par valsts kompensāciju cietušajiem" pārejas noteikumu 2.punktu, valsts kompensācija cietušajiem par personai nodarītajiem vidēja smaguma miesas bojājumiem sāka izmaksāt ar 2007.gada 1.jūliju, par pārējiem nodarījuma veidiem kompensāciju izmaksā no 2006.gada 20.jūnija. 2007.gadā valsts kompensācijas maksimālais apmērs tika noteikts 5 valsī noteiktās minimālās mēneša darba algas, t.i., 600 latu. Sabiedrības informēšanas aktivitāšu rezultātā salīdzinājumā ar 2006.gadu ir ievērojami pieaudzis valsts kompensāciju pieprasījumu skaits – ja 2006.gadā vidēji mēnesī JPA saņēma 10 valsts kompensāciju pieprasījumus, tad 2007.gadā vidēji mēnesī jau 20 pieteikumus.

4) Licenču noma

Šī pasākuma piešķirtais finansējums ir izlietots 100 %. Jau 2006.gadā Tieslietu ministrija centralizētā iepirkuma ietvaros noslēdza līgumu ar SIA „Datorprogrammu apgāds” par Microsoft Corporation programmatūras produktu un nomātās programmatūras lietošanas licenču iegādi Tieslietu ministrijai un tās padotības iestādēm, t.sk. JPA. Pakalpojuma sniegšanas termiņš ir līdz 2008.gada 12.decembrim.

3.2. Veiktie un pasūtītie pētījumi

Lai apzinātu un izpētītu JPA sniegto pakalpojumu nepieciešamību un pieejamību Latvijas reģionos, kā arī lai vispusīgi un detalizēti spētu izvērtēt iestādes darbību un prognozētu nākotnes tendences, 2007.gada tika izsludinātas trīs iepirkumu procedūras pētījumu veikšanai, vienlaikus pārskata periodā noritēja darbs arī pie 2006.gadā uzsākto pētījumu koordinēšanas.

2006.gadā SIA „Somese” uzsāka pētījumu „Ekonomiskā pamatojuma izpēte JPA struktūrvienību izveidošanai Latvijas reģionos, savukārt SIA „Socioloģisko pētījumu institūts” uzsāka pētījumu „Juridiskās palīdzības administrācijas darbības izvērtējuma metodoloģijas izstrāde”.

SIA „Somese” pētījuma „Ekonomiskā pamatojuma izpēte JPA struktūrvienību izveidošanai Latvijas reģionos” ietvaros tika pētīta JPA sniegto sociāli tiesisko pakalpojumu pieejamība un nepieciešamība Latvijas reģionos. Pētījumā tika analizēti normatīvajos aktos JPA noteiktās primārās mērķauditorijas – trūcīgas un maznodrošinātas personas un noziegumos cietušie – pēc šādiem kritērijiem:

- iedzīvotāju izkliede reģionos;
- iedzīvotāju ienākumi;
- nodarbinātība un bezdarbs;
- trūcīgo un maznodrošināto personu īpatsvars;
- reģionālā attīstība un infrastruktūra;
- juridiskās palīdzības sniedzēju izkliede reģionos;
- noziedzības līmenis.

Pētījuma gaitā tika analizēti gan normatīvie akti, gan statistikas dati, gan veikta pašvaldību aptauja un iedzīvotāju aptauja. Un iegūtie dati tika izmantoti „Konceptijas juridiskās palīdzības nodrošināšanas ekonomiskajam pamatojumam un pieejamībai reģionos” projekta izstrādei.

SIA „Socioloģisko pētījumu institūts” pētījuma „Juridiskās palīdzības administrācijas darbības izvērtējuma metodoloģijas izstrāde” ietvaros tika veikts JPA darbības izvērtējums. Šī pētījuma mērķis bija iegūt ar zinātniskām pētniecības

metodēm pamatotu informāciju JPA kā institūcijas darbības izvērtējumam. Lai sasniegtu pētījumā izvirzīto mērķi, projekta gaitā tika īstenotas vairākas, savstarpēji papildinošas metodes:

1. Latvijas iedzīvotāju aptauja, lai izvērtētu JPA darbības nepieciešamību,
2. intervijas ar JPA sadarbības partneriem – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzējiem,
3. JPA klientu aptauja, lai uzzinātu respondentu domas par JPA darbību, viedokli par savstarpējo sadarbību un nepieciešamajām aktivitātēm institūcijas darbības uzlabošanai.

Pētījumā iegūti dati par to, kā juridiskās palīdzības saņēmēji vērtē saņemto pakalpojumu, tā kvalitāti un apjomu, kā atsevišķi vērtē sadarbību ar JPA un juridiskās palīdzības sniedzējiem. Gan attiecībā uz sadarbību ar JPA, gan juridiskās palīdzības sniedzējiem respondenti pauda apmierinātību. Savukārt tie, kas pēc juridiskās palīdzības JPA bija vērsušies jau vairākkārt, uzskata, ka JPA darbība ir uzlabojusies.

Savukārt pētījumā aptaujātie juridiskās palīdzības sniedzēji norādīja uz valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības specifiku un problemātiku, kas atšķiras no ikdienas privāto klientu apkalpošanas. Galvenā atšķirība no juridiskās palīdzības sniedzēju viedokļa esot tā, ka valsts apmaksātās juridiskās palīdzības saņēmējiem ir raksturīgi: juridiski sarežģītas un vairumā gadījumu iekavētas lietas; aizvainojums un neuzticēšanās, nenovērtējot sniegto palīdzību.

Pārskata gadā „Latvijas Neatkarīgo kriminologu biedrība” veica pētījumu „Noziedzības tendences Latvijā un noziedzīgos nodarījumos cietušo atbalsta problēmas”. Šī pētījuma mērķis bija apkopot statistiku un analīzi par noziedzību kopumā un dažādu noziegumu veidiem, par kuru radītajām sekām tiek maksāta valsts kompensācija cietušajiem. Analītiskajos materiālos noziedzība aplūkota gan pa atsevišķām noziegumu grupām, gan par noziedzības tendencēm jauniešu vidū. Datu analīze par prettiesisko darbību izplatību jauniešu vidū dod iespējas spriest par potenciālajām nākotnes kriminogēnajām izpausmēm un recidīvās noziedzības stāvokli. Analīzes mērķis ir apzināt pašreizējo apdraudējumu tendences un kriminogēno stāvokli valstī kopumā. Šādi dati ir nepieciešami, lai pilnveidotu normatīvos aktus cietušo aizsardzības jomā.

2007. gadā biedrība „Sabiedriskās politikas institūts” uzsāka darbu pie pētījuma „Juridisko pakalpojumu tirgus cenas” ar mērķi noskaidrot reālās juridisko pakalpojumu tirgus cenas Latvijā, un SIA „Somese” uzsāka pētījumu „Juridiskās palīdzības administrācijas darbības stratēģiskie mērķi, sasniedzamie rezultāti un to rezultatīvie rādītāji”, lai izstrādātu JPA plānošanas, mērķu definēšanas kritērijus un metodi, kā novērtēt sasniegtos rezultātus. Abu pētījumu praktiskā gaita norisināsies arī 2008.gadā, tādēļ pētījumu rezultāti būs pieejami nākamo pārskata periodu ziņojumos.

4. JPA personāls

Lai sekmīgi īstenotu iestādei noteiktos uzdevumus un nodrošinātu efektīvu JPA darbību, 2006.gadā tika izveidotas 35 amatu vietas. 2007.gadā, iestādei attīstoties un paplašinoties ar tai noteiktajām funkcijām, tika veikta reorganizācija un izveidotas jaunas struktūrvienības – Kontroles nodaļa, Piedziņas nodaļa, Informācijas tehnoloģiju nodaļa un Personāla nodaļa, kā arī ieviesti jauni amati – direktora vietnieks administratīvajos jautājumos, vecākais eksperts administratīvi saimnieciskajos jautājumos. Līdz ar to tika optimizēta un pilnveidota JPA struktūra, kā arī izveidotas papildus 13 amatu vietas. Rezultātā JPA pārskata gadā bija 48 darbavietas, no kurām 24 ierēdņu un 24 darbinieku amatu vietas. Vidējā darba samaksa darbiniekiem pārskata gadā, ieskaitot vadību, bija Ls 624,50 (bruto).

2007.gada janvārī JPA strādāja 29 darbinieki – 15 ierēdņi un 14 darbinieki, bet pārskata perioda nogalē darbinieku skaits palielinājās un JPA strādāja 42 darbinieki – 17 ierēdņi un 25 darbinieki. No iestādes kopējā darbinieku skaita 32 ir bijušas sievietes, t.i. 76 %, bet 10 ir vīrieši, t.i. 24 %.

Darba attiecības ar JPA 2007.gadā pārtrauca kopumā 8 darbinieki.

Pārskata periodā JPA strādājošo vidējais vecums uz 2007.gada 31.decembri ir 32 gadi, bet sadalījums vecuma grupās ir sekojošs:

- vecumā no 18 līdz 24 gadiem - 7 darbinieki;
- vecumā no 25 līdz 39 gadiem – 26 darbinieki;
- vecumā no 40 līdz 59 gadiem – 9 darbinieki.

Iestādes attīstību un kvalitatīvu uzdevumu izpildi nodrošina profesionāls personāls. No 2007.gadā nogalē 42 strādājošajiem JPA darbiniekiem: 1 darbiniekam ir doktora grāds, 3 ir doktorantūras studenti, 11 darbiniekiem ir maģistra grāds, 21 darbiniekiem ir bakalaura grāds vai 2.līmeņa profesionālā augstākā izglītība, 4 darbiniekiem ir vidējā profesionālā izglītība un 2 darbiniekiem ir vidējā izglītība.

Teju puse darbinieku studē kādā no Latvijas augstskolām, lai iegūtu bakalaura, maģistra vai doktora grādu – Latvijas Universitātē, Rīgas Stradiņa Universitātē,

Latvijas Policijas akadēmijā, Biznesa augstskolā „Turība”, Praktiskās psiholoģijas augstskolā.

Darbinieki aizvien aktīvāk tiek iesaistīti dažādās mācību aktivitātēs, dodas komandējumos, apgūstot arī ārvalstu pieredzi ar darba specifiku saistītajās jomās. Lai paaugstinātu savas profesionālās prasmes un spējas, 2007.gadā JPA darbinieki apmeklēja šādus kursus un seminārus:

- Iekšējā kontrole un iekšējais audits;
- Par elektronisko dokumentu lietošanas aspektiem;
- Interesu konflikts;
- Latvijas un ES tiesību sistēmu attiecības;
- Praktiskā personāla lietvedība;
- Dokumentu arhivēšana;
- Personāla audits;
- Biznesa vadību sistēma „Apvārnis”;
- Valsts pārvaldes iekārtas likums;
- Administratīvās tiesas un tiesvedība.

Tā kā iestāde ir salīdzinoši nesen izveidota, kolektīvs ir jauns un radošs, vadība aizvien lielāku uzmanību pievērta tā saliedēšanas pasākumiem un attīstīja ideju par darba kolektīva kā vienotas komandas izveidi. 2007.gada 18. – 20.novembrī JPA darbinieki piedalījās *Nordic Training International* organizētajās mācībās, kuru uzdevums bija kopīga mērķa izpratnes veicināšana un akceptēšana, labas savstarpējās komunikācijas attīstība, atbildība un lomu sadalījums komandā, komandas efektivitātes kritēriju noteikšana.

5. JPA komunikācija ar sabiedrību

2007.gadā JPA gan pati, gan ar sadarbības partneru palīdzību turpināja 2006.gadā uzsākto sabiedrības informēšanu par juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju cietušajiem saistītajiem jautājumiem. Tika sagatavots un izdots informatīvais materiāls bukleta veidā „Valsts kompensācijas cietušajiem” latviešu valodā, kas papildināja jau iepriekš sagatavoto bukletu klāstu – „Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība maznodrošinātām un trūcīgām personām” un „Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība pārrobežu strīdā”. Buklets „Valsts kompensācijas cietušajiem” tika izsūtīts Valsts policijas, prokuratūras un tiesas iestādēm visā Latvijā, pašvaldībām un nevalstiskām organizācijām.

Lai operatīvi un pēc iespējas plašāk informētu sabiedrību un nodrošinātu precīzu informāciju, iestādes mājas lapā Internetā www.jpa.gov.lv, regulāri tiek aktualizēta jaunākā informācija, ieskaitot nosūtīto informāciju masu saziņas līdzekļiem, publikācijas presē un jaunākos statistikas datus. Pārskata periodā iedzīvotāji aktīvi izmantoja 2006.gadā ieviesto bezmaksas informatīvo tālruni 800 18 01. Kā rāda prakse, informatīvo tālruni arvien aktīvāk izmanto interesenti par juridiskās palīdzības un valsts kompensācijas saņemšanas iespējām.

Ar JPA sadarbību tapuši vairāki publikāciju cikli centrālajos masu saziņas līdzekļos un portālos, kā arī sniegtas intervijas raidījumiem televīzijā un radio. JPA turpināja iesākto izglītošanas un skaidrošanas darbu par personas tiesībām Latvijas Televīzijas raidījumā „Manas tiesības”, kā arī izvietoja informāciju iedzīvotājiem bezmaksas saņemamā laikrakstā „5min” un sabiedriskajā transportā. Lai informētu iedzīvotājus Latvijas reģionos par to tiesībām uz juridisko palīdzību un valsts kompensācijām informācija tika ievietota arī Latvijas Televīzijā un reģionālajā presē.

Lai informētu valsts un pašvaldību darbiniekus, it īpaši sociālos darbiniekus, JPA rīkoja seminārus Latvijas reģionos. Kopumā 2007.gadā tika novadīti 13 šādi semināri. Uz semināriem tika aicināti gan pašvaldību sociālie darbinieki, gan Valsts policijas, prokuratūras un tiesas darbinieki. Šādu izvēli pamato apstākļi, ka pašvaldību darbinieki ir tie, kuri vislabāk zina, kāda palīdzība un atbalsts ir nepieciešams

attiecīgās pašvaldības iedzīvotājiem. Līdz ar to sociālajiem darbiniekiem ir iespējams nepastarpināti informēt iedzīvotājus par valsts sniegto atbalstu. Vienlaikus pašvaldības izvērtē un piešķir trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu, kas kalpo par vienu no kritērijiem, lai saņemtu valsts nodrošināto juridisko palīdzību. Savukārt Valsts policijas, prokuratūras un tiesu darbinieki kā procesa virzītāji saskaras ar noziegumos cietušajiem, tādēļ var tieši un savlaicīgi informēt šīs personas par valsts kompensāciju cietušajiem. No semināra dalībnieku puses šādi semināri tika vērtēti atzinīgi un tika saņemts ierosinājums tos rīkot biežāk.

Lai pievērstu plašākas sabiedrības uzmanību JPA, sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitātes Tiesību institūtu organizēja starptautisku semināru „Noziegumu upuri – kā kompensēt kaitējumu” 2007.gada 23.-24.augustā Rīgas Stradiņa universitātes telpās.

Semināra mērķis bija identificēt problēmas un diskutēt par aspektiem, kas skar noziegumos cietušajiem radītā kaitējuma atlīdzināšanu. Šī tēma ir saasinājusies, jo, kā norāda prakse, vietējie un ārvalstu eksperti, cietušajiem radītā kaitējuma atlīdzināšana nevar tikt realizēta tikai materiālā veidā, izmaksājot kompensāciju naudā, bet tā būtu jārisina kompleksi – sistēmiski iekļaujot palīdzības elementus, ko nodrošina dažādu nozaru resursi.

Seminārā tika aplūkotas sekojošas problēmas:

- Cietušo atzīšanas un atlīdzināšanas mehānismi. Cietušo tiesību aizsardzības problēmas;
- Taisnīga kompensācija – taisnīgums un samērība;
- Juridiskā palīdzība cietušajiem;
- Cietušā sociālā un medicīniskā rehabilitācija.

6. JPA darbības plāns 2008.gadam

6.1. Galvenās prioritātes

2008.gadam noteiktas trīs galvenās prioritātes:

- I Palielināt juridiskās palīdzības sniedzēju takses par juridiskās palīdzības sniegšanu un piesaistīt sadarbībai vairāk juridiskās palīdzības sniedzējus;
- II Izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidošanai, kas regulē valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensācijas cietušajiem izmaksāšanu;
- III Palielināt sabiedrības informētību par iespēju saņemt juridisko palīdzību un valsts kompensāciju.

6.2. Plānotie pētījumi

2008.gadā plānots turpināt 2007.gadā JPA pasūtīto pētījumu „Juridiskās palīdzības administrācijas darbības stratēģiskie mērķi, sasniedzamie rezultāti un to rezultatīvie rādītāji”, kuru veic SIA „Someše”, un pētījumu „Juridisko pakalpojumu tirgus cenas”, kuru veic biedrība “Sabiedriskās politikas institūts”.

Nākamajā pārskata periodā tiek plānots veikt pētījumu „Juridiskās palīdzības kvalitātes vērtēšanas kritēriju izstrāde”, lai izstrādātu vērtēšanas metodoloģiju, kā un pēc kādiem kritērijiem novērtēt sniegtās valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības kvalitāti.